

OBSAH

PŘEDMLUVA	9
Od Maimonida k psychosomatice a ke klinické psychologii	9
ÚVOD	11
1. PSYCHOLOGICKÁ STRÁNKA PRŮBĚHU NEMOCI	13
1.1 Jak se stáváme pacienty	13
Zolův model pěti momentů, které uvádějí v činnost chování při narušení zdraví	13
Rozhodování: jít, či nejít k lékaři	14
Proces změn zdravotního stavu	15
Pacientovo pojetí jeho vlastního zdravotního stavu – kognitivní pojetí nemoci	19
Psychologické faktory zdraví a nemoci	23
1.2 Proč někdo přichází pozdě k lékaři?	28
Pacienti, kteří chodí k lékaři s falešnou představou, že mají somatické onemocnění	29
Otázka zavinění změněného zdravotního stavu	31
1.3 Boj pacienta s nemocí	32
Jak pacient bojuje se svou nemocí	33
I. Interpretace situace	34
II. Vlastní boj s nemocí	35
Teorie kognitivní adaptace	39
1.4 Kdy pacient dodržuje pokyny lékaře	41
Ochota poslechnout lékaře	41
Modely dodržování a nedodržování příkazů lékaře	42
Jak se zjišťuje a měří dodržování příkazů lékaře pacientem	44
Jak je to s časovým programem brání léků?	46
Vztah přesvědčení pacienta k dodržování zdravotního režimu	46
1.5 Pacient v nemocnici	48
Pacient v nemocnici	49
Negativní stránky pacientova života v nemocnici	52
Dobří a špatní pacienti	53
Příprava pacienta na bolestivé výkony a na operaci	55
1.6 Interakce pacienta s lékařem	59
Pacient	60
Lékař	63
Pohled do psychologické problematiky interakce pacienta s lékařem	65

Dynamika vzájemného vztahu	68
Konflikty v interakci pacienta s lékařem	69
Sdělení diagnózy	73
1.7 Rozhovor lékaře s pacientem	74
Jak lékař mluví s pacientem	74
Role pacienta v interakci s lékařem	76
Výcvik v sociální komunikaci lékaře	77
1.8 Jak pacient zvládá bolest	80
Fyziologie bolesti	81
Teorie bolesti	82
Dolorimetrie – měření bolesti	85
Chování pacienta, kterého něco bolí.	89
Terapie bolesti	91
1.9 Jak pacient zvládá problémy své nemoci a utrpení	96
Pojetí zvládání nemoci a utrpení z hlediska teorie seberegulace.	96
Obecný model zvládání těžkých životních situací.	97
Styly zvládání nemocí a utrpení	100
Strategie zvládání nemoci a utrpení	103
Taktiky zvládání životních těžkostí	104
Problematické způsoby zvládání těžkostí nemoci a utrpení	106
Časový průběh zvládání zdravotních těžkostí	106
Deset kroků ke zdraví	108
2. PSYCHIKA PACIENTŮ S NEJČASTĚJŠÍ DIAGNÓZOU	110
2.1 Pacient s kardiovaskulárním onemocněním	110
Životní styl a kardiovaskulární onemocnění	110
Vliv psychologických faktorů na vznik kardiovaskulárních onemocnění	116
Ovlivňování pacientů s diagnózou hypertenze	120
2.2 Pacient s onkologickým onemocněním	122
Rizikové faktory rakoviny	122
Psychologické aspekty pomoci pacientům s diagnózou rakoviny	127
Psychologické aspekty zjištění a léčení rakoviny	128
2.3 Chronicky nemocný pacient	130
Osobní prožívání chronické nemoci.	131
Sociální aspekty chronického onemocnění	132
3. PSYCHIKA PACIENTŮ STÁRNOUCÍCH A UMÍRAJÍCÍCH	135
3.1 Starý člověk jako pacient	135
Problematika stárnutí a stáří	136
Anatomické a fyziologické změny v průběhu stárnutí	139
Změny psychických funkcí v průběhu stárnutí	140
Změny v kognitivní oblasti v průběhu stárnutí	141
Změny v životní orientaci	143
Změny v emocionální oblasti	144

Změny v oblasti kreativity	145
3.2 Obtíže stárnoucích lidí vyrovnat se s projevy stárnutí	145
Šok z uzavírajících se dveří	146
Přijmout, nebo nepřijmout?	147
Kvalita života stárnoucího člověka	150
3.3 Umírající pacient	152
Smrt a umírání	152
Pacient tváří v tvář odchodu	153
Stárnutí a umírání	155
Úzkost před smrtí	157
Jak přistupovat k umírajícím lidem	159
Rozhovor s umírajícím člověkem	160
4. KVALITA PACIENTOVA ŽIVOTA	162
4.1 Kvantita a kvalita – množství a jakost	162
4.2 Rozsah pojetí kvality života	163
4.3 Přístupy k měření kvality života	165
Metody měření kvality života, kde kvalitu života hodnotí druhá osoba	165
Způsoby subjektivně hodnoceného měření kvality života	168
Smíšené metody zjišťování kvality života	176
Prohloubený pohled na kvalitu života	177
ZÁVĚR	185
LITERATURA	187